

law
firm

AVOCAD informuoja

Rekomendacija rangovui: atidžiai rinkitės subrangovus, dėmesingiau juos kontroliuokite

Rangos santykiuose visuotinai žinomas principas, jog rangovas atsako užsakovui už subrangovų prievolių neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą, ir tuo pat metu subrangovams – už užsakovo prievolių neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą. O kaip vertinti situacijas, kai vykdydami sutartis nepakankamai rūpestingai ir sąžiningai elgiasi subrangovai? Ar rangovas gali išvengti atsakomybės prieš užsakovą?

Būtent tokią situaciją kovo mėnesį išnagrinėjo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – **LAT**). Geležinkelių bendrovė sudarė statybos rangos darbų sutartį su rangovu, o šis darbams atlikti pasitelkė subrangovus. Atliekant darbus pervažoje susidūrė geležinkelių kompanijai priklausantis lokomotyvas ir subrangovui priklausantis ekskavatorius, dėl ko geležinkelių kompanijai padaryta ženkli žala. Kilo klausimas – kas turi atlyginti šią žalą?

Iš pirmo žvilgsnio, žalos atlyginimo klausimas lyg ir turėtų būti sprendžiamas per deliktinę atsakomybę, subrangovui pažeidus bendro pobūdžio reikalavimą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Tuo tarpu rangovo sutartinei atsakomybei atsirasti pagrindo nėra, nes jis rangos sutarties sąlygų nepažeidė. Būtent taip pasisakė žemesnės instancijos teismas.

Tačiau LAT nusprendė kitaip – vykdant sutartį neužtenka vien vykdyti ją taip, kad būtų pasiektas pagrindinis sutarties tikslas – tinkamas jos įvykdymas. Ne mažiau svarbu sutarties šalims elgtis taip, kad sutarties vykdymo metu nebūtų padaryta žalos kitai sutarties šaliai.

Teisės aktai nustato, kad esant užsakovo–rangovo–subrangovo sutarčių grandinei negalima „šokinėti per grandis“. Užsakovas ir subrangovas neturi teisės reikšti vienas kitam piniginių reikalavimų, susijusių su sutarčių, kiekvieno iš jų sudarytų su rangovu, pažeidimu. Užsakovas turi reikalavimo teisę tik į rangovą, bet ne subrangovą.

Nagrinėjamu atveju žala užsakovui kilo dėl ant bėgių buvusio subrangovo ekskavatoriaus – pažeidžiant saugos darbų reikalavimus. Kitaip tariant, subrangovas nesilaikė bendrosios

law
firm

rūpestingumo pareigos. Kartu buvo nustatyta, kad subrangovo ekskavatorius įvykio metu ant bėgių radosi neatsitiktinai, o atliko darbus pagal rangos sutartį.

LAT nurodė, kad sutartinė atsakomybė rangovui gali kilti ne tik pažeidus pagrindines pareigas pagal rangos sutartį – tinkamai atlikti rangos darbus, pavyzdžiui, statybos darbus statomo objekto atžvilgiu, ir užtikrinti šio objekto kokybę bei jo negadinti, bet ir pažeidus bendrojo pobūdžio pareigą elgtis atidžiai bei rūpestingai. Rangovas tampa atsakingu ne tik už savo nerūpestingus veiksmus, tačiau ir už subrangovų veiksmus, kuriais buvo pažeista pareiga elgtis rūpestingai ir nepadaryti žalos užsakovui.

Tokia formuojama teismų praktika rangovus skatins atidžiau rinktis subrangovus, kontroliuoti ne tik subrangovų atliekamo darbo kokybę ir terminus, tačiau ir bendrą darbo organizavimo procesą, diegti papildomus saugiklius subrangos sutartyse, taip mažinant savo atsakomybės rizikas prieš užsakovą.

Turite klausimų kaip rangovui sumažinti galimos atsakomybės rizikas ar jau patekote į panašią situaciją? Kreipkitės, AVOCAD komanda pasiruošusi padėti visais rūpimais klausimais.

Jūsų verslo partneris AVOCAD

Parengta 2021 04 08